

H. M. LORENTZEN OG H. EBBESEN:

GØRDING FØR OG NU.

Uddrag fra bogen

Jyske Byer og deres Mænd

Vejen By og Omegn

NATIONAL FORLAGET

S. Schønning

Brønshøj .. København

s. 101-127

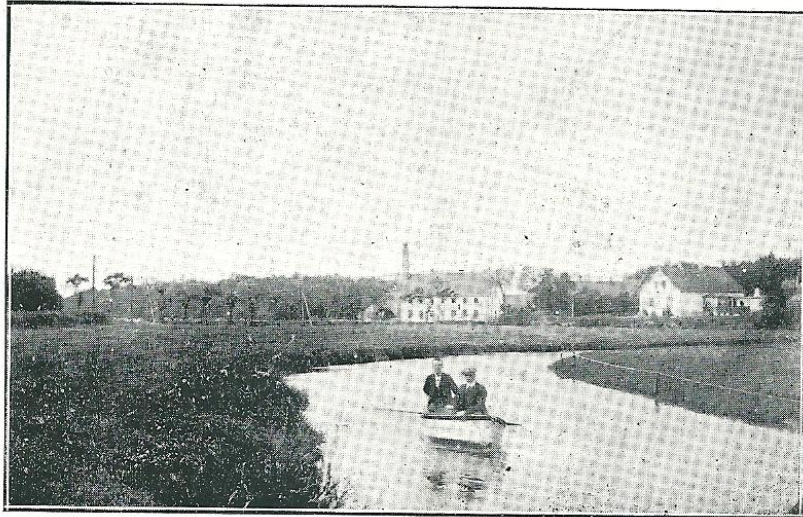
Bogen findes på Gørding Sognearkiv

Andre artikler i bogen:

Vejen By og Omegn s. 5-69

Holsted By og Omegn s. 75-97

Bramminge By s. 131-152

PAA disse Egne har sandsynligvis i fjerne Dage levet en Storbonde ved Navn Gydr, hvis Vang eller Eng har været, hvor Gørding nu ligger. Navnet „Gørding“ menes i hvert Fald at være dannet af „Gydr“ og „Eng“.

Langs Aaen findes endnu enkelte Lunde og Smaakrat, der staar som Levninger fra Fortidens Skove; men ellers har Egnen gennem Aarhundreder været golde Heder med spredt Bebyggelse. En af de ældste Gaarde er Vardhogaard. Navnet kommer af „Varde“, en Bavn eller Banke, og „Hoved“, der betegner Toppen af Banken, og højt ligger Vardhogaard den Dag i Dag. Lad os lytte til, hvad gamle Skrifter og gamle Mennesker fortæller om denne Gaard, der engang har været et adeligt Herresæde. Den første adelige Ejer er sandsynligvis Ove Skram, der 1498 kalder sig Herre til „Varhoffuit“. I hans Slægt blev Gaarden gennem mange Aar, til den i 1618 blev solgt til Jomfru Margrete Krag, der senere blev gift med Erik Bilde fra Langeland. Margrete døde paa Vardho 25. Novbr. 1648, 51 Aar

gammel, og ligger begravet under Koret i Gørding Kirke. Ved dennes Restauration i Aaret 1876 fandt man paa hendes Kiste en smuk Messingplade med Inskription, som nu er ophængt paa nordre Korvæg.

Gamle E. Severinsen, som enhver Gørdingenser kender, er født paa Vardhogaard 1. Juni 1827, og han fortæller om sin Fødegård, at den ved Aar 1800 var paa ca. 1000 Tdr. Land; men den daværende Ejer Wentzel Severinsen delte den i to Afdelinger, der dog var bygget sammen og blev drevet i Fællesskab af samme Slægt til Aaret 1838, da den ene Part solgtes og blev flyttet mod Nord ned paa Marken (Mads Sørensens Gaard). Hovedparcellen ejedes da af Severin Wentzelsen og gik efter dennes Død over til Sønnen Mads Severinsen, som boede paa Vardho 1898, da Gaarden blev solgt. En Søn af denne Mand, Wilhelm, lever endnu og forestaar Avlsvæsenet i Gørding Bykro. Vardhogaard har siden den Tid flere Gange skiftet Ejer; den nuværende, Th. Thomsen, har beboet den siden 1908.

Gørding Kirke.

Gørding Kirke ligger paa en Banke ved Aaen. Den stammer fra Valdemarernes Dage eller Tiden omkring Aar 1200 og er opført af tilhugne Granitkvadre med smukke profilerede Sokkelsten. Paa Sydsiden af

Koret ses en Sten, hvori tidligere har været et Hul, der nu er fyldt med Cement. Denne Sten har sit Sagn: En „hun“ (Snog) havde blæst paa en Mands Ben, og dette voldte ham ulægeligt Skade og utaalelige Smerter. Da sad han en Søndag paa Kirkegaarden og bad til Gud om Hjælp, og inde i Kirken blev der ligeledes bedt for Stakkelen, og Vorherre hørte Bønnen. Svagheden udfør af Benet og indfor i Stenen, saa der i denne blev et Hul, hvoraf der senere udflod en Vædske som rustent Jern.

Altertavlen har oprindeligt været et katolsk Alter-skab til at lukke sammen. I Midterfeltet har været Billedskærerarbejde og paa Sidefløjene Malerier. Disse Billeder har formodentlig været i Forfald i Begyndelsen af det 17. Aarhundrede, og der er saa i den Tids Stil tilføjet Altertavlen en Tilbygning af Toppartier og Søjler, og samtidig er i Hovedfeltet malet: Jesus i Getsemane og Opstandelsen, og i Topstykket: Himmelfarten.

Den smukke bægerformede Døbefont stammer fra samme Tid som Kor og Skib.

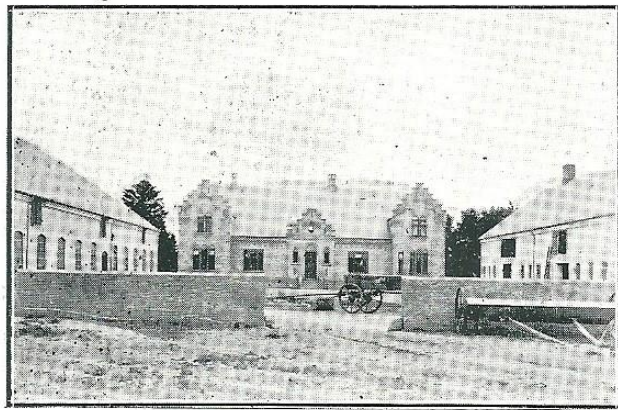
Kirkens Stole er meget gamle, nogle af dem fra Tiden omkring 1600; endvidere findes i Kirken et Pulpitur fra 1620, paa dette er nu et Orgel, der blev anskaffet Aar 1900.

J. Aagaard 1877—97, som de fleste ældre Beboere i Gørding kan huske, var paa mange Maader en Original, der tit havde ret haarde Sammenstød med Sognets Folk, som han ikke altid viste særlig Tillid.

Gørding Sogn har — saavidt vides — altid været kirkelig interesseret. Bad man Folk til et Møde medtage Salmebog, kom de altid, hvilket ikke var sikkert, hvis man bad dem tage Sangbog med. Under Pastor Zinn (1897—1906) og E. Melbye (1906—1914), der begge tilhørte den grundtvigske Retning i vor Folkekirke, og som var særdeles tiltalende og elskværdige Personligheder, fik denne Retning her som i de omliggende Sogne Tilslutning af Flertallet af Beboerne; og det er vel nok Tilfældet endnu; men allerede i Pastor Aagaards Tid begyndte Indre Mission sit Arbejde, gaaende ud fra P.

Jensen Lunds Gaard i Lourup og i de senere Aar ledet af den energiske og tiltalende Tømmerhandler Chr. Nielsen. Et Missionshus er bygget, der er stiftet K. F. U. M. og K., og der arbejdes i det hele taget med den samme store Energi, som overalt kendetegner denne kirkelige Retning.

I dette Arbejde har ogsaa Pastor Søbye, der blev indsat 1914 efter Pastor Melbyes Forflyttelse til Faaborg, kastet sig ind med vældig Kraft, hvorved han allerede har og sikkert ogsaa i Fremtiden vil vinde mange Venner.

Gørdinglund.

Lidt Vest for Kirken ligger Gaarden Gørdinglund, der alle Dage har været en Frigaard, medens de andre af Sognets Gaarde har staaet under Bramminge Hovedgaard. Omkring 1800 ejedes Gaarden af Niels Kristensen, hvis Søn Hans Nielsen fik Gaarden efter ham 1828. 1852 døde han og efterlod Gaarden til sin Enke, der 1853 holdt Bryllup med Severin Wentzelsens Søn, Enevold fra Vardho, der saa flyttede ind paa Gaarden og snart ved sin Energi og Dygtighed blev Sognets mest ansete Mand. 1861 blev han Medlem af Sogneraadet, og efter at Kommuneoven af 1867 var traadt i Kraft, var han et Aars Tid Formand. Derefter gik han ud af Sogneraadet i nogle Aar; men 1877 kaldtes der atter

paa ham, og han beklædte Formandsposten til 1883. Intet af Betydning fandt Sted i Sognet, uden at Severinsen var medvirkende; ja, hans Virksomhed strakte sig endog ud over Sognets Grænser. Det var saaledes Severinsen og Pastor Høegh, der først tog Initiativet til Afholdelse af Møder her paa Egnen, for at faa gennemført en Vestkysthavn og en Bane i disse Egne. En Vinterdag blev der indbudt til Møde i Endrup Posthus, hvor imidlertid næsten ingen kom til Stede paa Grund af Snevejr. En enkelt var dog mødt, nemlig Provst Assens fra Jerne, og et nyt Møde, som afholdtes 3 Uger efter, blev fastsat. Til dette Møde kom der Folk. En Kommission nedsattes til at arbejde for Sagen, der samledes Underskrifter vidt og bredt, og enten dette Møde har haft Betydning for Sagens Gennemførelse eller ikke, vist er det, at baade Loven om Esbjerg Havn og Loven om den sydjydske Tværbane vedtoges i Rigsdagen, og 3. Oktober 1874 aabnedes Banen blandt andet med Station i Gørding.

Severinsen udvidede stadig Gørdinglund ved Køb af Jord. Saaledes blev Hulgaard, der laa mellem Gørdinglund og Kirken, en Del Jord fra Smedegaard i Bramminge Sogn og en Del fra Præstegaarden købt til Gørdinglund. Hele Avlsgaarden lod Severinsen ombygge, og Stuehuset blev restaureret. Først i 1906, da han var tæt ved de 80 Aar, solgte han Gaarden til den nuværende Sogneraadsformand P. K. Pedersen, i hvis Tid den efter en Brand den 1. December 1911 er bleven opbyggt i moderne Stil.

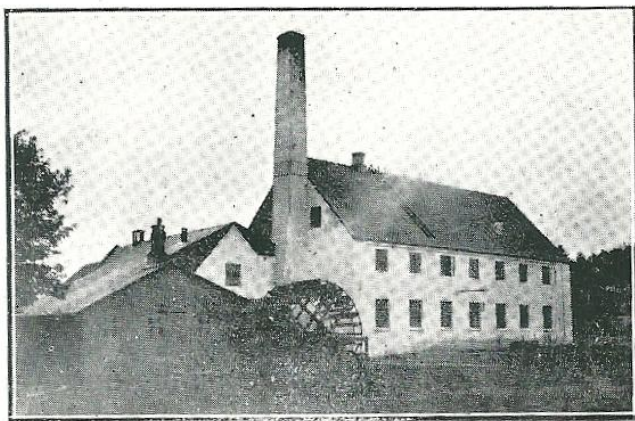
E. Severinsen.

Siden Sogneraadsformanden 1914 tog Bolig ved Gørding St., har Gørdinglund været ejet af Proprietær J. P. Jensen.

Inden vi forlader Gørding By, aflægges et Besøg i Klædevarefabrikken, der med sit store Vandhjul og sin Dampskorsten tager sig malerisk ud, især hvis man

en Eftermiddag ved Solnedgang ser den fra det lille Krat Simberris.

Fabrikken er anlagt i Aaret 1873 af Niels Madsen, der var gift med en Steddatter af E. Severinsen. Niels Madsen var her i 9 Aar: men derefter kom en urolig Tid for Gørding Fabrik. Madsen byttede Fabrikken bort med nogle Huse i Aarhus og boede der indtil 1915, da baade han og Hustru døde omtrent samtidig. Den nye Ejer af Fabrikken, Købmand Christensen, Aarhus,

Gørding Klædevarefabrik.
(Axel Sørensen).

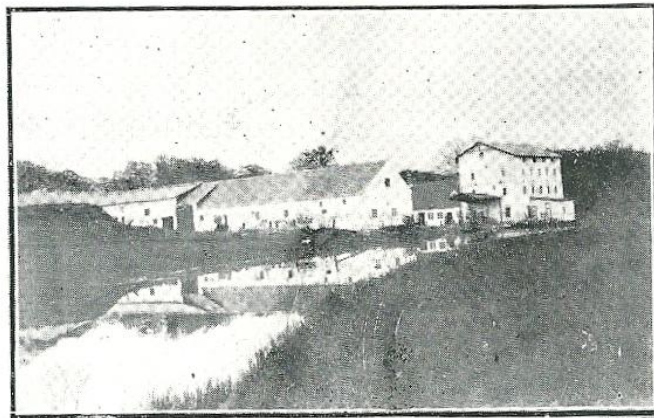
drev den en Tid ved en Bestyrer, men solgte den saa til Kasper Kaspersen, der kun var her en kort Tid, hvorefter E. Severinsen, der havde en Del Penge staaende i Forretningen fra N. Madsens Tid, selv overtog

Fabrikant Cl. Sørensen.

Fabrikken. Virksomheden stod nu stille nogle Maaneder. Derefter solgte Severinsen Fabrikken til Smed Clemmen Sørensen i Heslund. Med Clemmen Sørensen, der var en meget dygtig og driftig Mand, som fra smaa Kaar havde arbejdet sig frem til jævn Velstand, oprandt en ny og god Tid for Gørding Klædevarefabrik. Clemmen Sørensen drev selv Fabrikken til sin Død 1913, hvorefter hans Enke fortsatte et Aars Tid, indtil Svigersønnen N. Berg, der nu atter flytter til Stationen, gaar Fabrikken over til Clemmen Sørensens Søn, Aksel Sørensen.

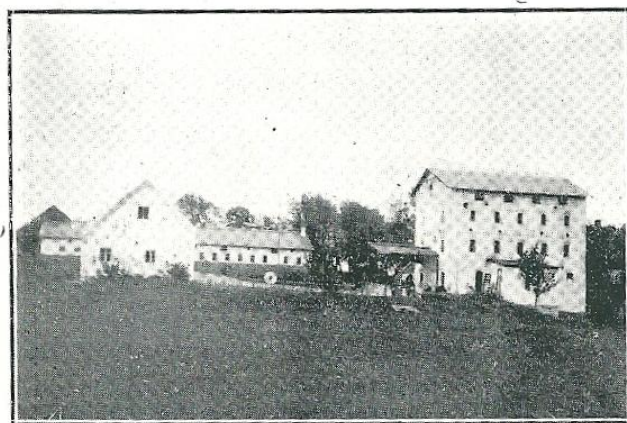

Gørding Mølle
(L. M. Lauridsen).

Gørding Mølle, lidt Øst for Byen, er af gammel Dato. I 1683 hedder det, at den havde en Kværn og et Hjul; Møllestenen var brækket midt over, Møllehuset og Møllehjulet meget brøstfæ'digt. Den kunde ikke altid male, fordi den undertiden fattedes Vand, og undertiden var der for meget. For 100 Aar siden hed Mølleren Peder Munk. Han havde Tilbøjelighed for stærke Drikke og drukkede i beruset Tilstand i Slusen, der ogsaa krævede Degnen Simon Kristensen som Offer i 1827. I 1830 købte Georg Adolf Geising Møllen, og han lod det hele ombygge og sit Navnetræk sætte over Døren til Møllehuset. Under Byggearbejdet havde han

det Uheld at hugge sig i Knæet med en Økse; Betændelse slog sig til og blev Aarsag til hans Død. Enken, en Søster til Severin Wentzelsen paa Vardho, blev saa gift med Hans Lorenzen fra Vejen Mølle. Hun døde imidlertid snart, og nogen Tid efter fik Hans Lorenzen en Dag Besøg af en ung Pige Karen Thuesdatter fra Gørklint, der vilde købe Grise. Hendes Ungdom og Skønhed kunde Hans Møller ikke staa for, og da han nogle Dage senere sammen med S. Wentzelsen skulde køre til Skifte efter sin afdøde Kone, fik han Vejen lagt om ad Gørklint, hvor et improviseret Bal med S. Wentzelsen som Spillemand kom i Stand, og Resultatet af dette blev Bryllup i Gørding Mølle 1826. Desværre havde ogsaa Hans Lorenzen for stor Kærlighed til de stærke Drikke, hvilket fremskyndede en begyndende Brystsyege, og han maatte tidlig vandre til Graven.

Gørding Mølle
(L. M. Lauridsen).

1830 giftede hans Enke Karen Thuesdatter sig med E. Severinsens Morbroder Laust Madsen fra Ploustrup, der nu rykkede ind i Møllen. Dennes Søn Hans Lorenzen Lauridsen holdt 1856 Bryllup med Maren Hansen fra Kjærgaards Mølle, og deres Søn Laust Madsen Lauridsen er Møllens nuværende Ejer. Hans L. Lauridsen døde 1873, og hans Enke blev gift med J. P. Hansen,

J. P. Hansen †
fhv. Møllejer.

L. M. Lauridsen
Møllejer.

som endnu er kendt af alle ældre i Gørding Sogn under Navnet „den gamle Møller“. I 1876 blev hele Møllen atter ombygget, og J. P. Hansen fik den løst fra den Forpligtelse, som hidtil havde hvilet paa den nemlig at male for Bramminge Hovedgaard, hvilket tit var ubehageligt for alle andre Møllegæster, da disse maatte vente, saa snart der kom Korn fra Herregaarden.

Den nuværende Ejer L. M. Lauridsen besørger foruden Mølleriets tillige Produktionen af Elektricitet baade til Gørding By og Stationsbyen.

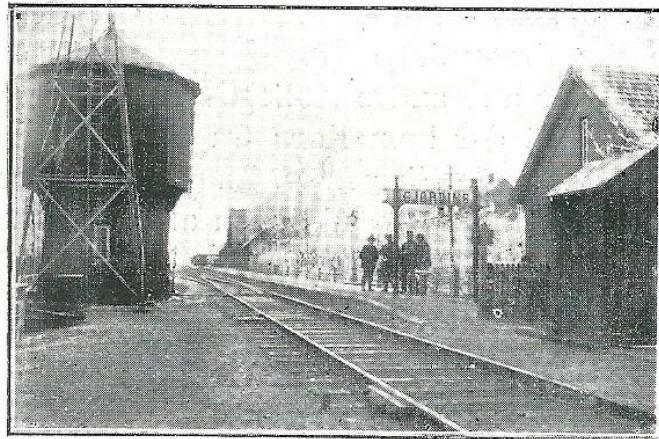
Med Loven om den sydjyske Tværbane af 24. Apr. 1867 kom der Røre i disse Egne. Da Banens Retning var bleven fastslaaet, toges der fat paa Arbejdet. Lunderskov—Varde Strækningen skulde have været aabnet for Trafik 1. Juli; men alt blev først færdig længere hen paa Sommeren, saa Aabningen kunde ikke finde Sted før ud paa Efteraaret (3. Oktbr.)

Oprindeligt gik der paa Banelinien her kun 3 Tog daglig i hver Retning; nu ekspederes ordinært fra Gørding St. 19 Tog i Døgnet, og Særtogenes Antal kan tillige være ret stort, saa at 24 Tog eller et Tog i Gennemsnit i hver Time ikke just hører til Sjældenhederne.

Som Følge af Trafikforøgelsen er selvfølgelig Personalet ogsaa forøget i høj Grad. Forstander Lillelund besørger sammen med en Portør (Madsen) hele Arbejdet i Begyndelsen, og denne Portør skulde tillige passe Leddet ved Overkørselen tæt ved Banegaarden og sørge

for at pumpe Vand op i Cisternen, ved hvilket Arbejde han dog af og til havde en Hjælper, „Laust Pumper“. Det var nemlig ikke noget helt lille Arbejde, da de fleste Tog dengang tog Vand ved Gørding St. Nu bestaar Stationens Personale foruden Forstanderen af 2 Assistentter og 1 Elev, 3 Portører og en Hjælpearbejder. Desuden er Ledvogtningen overdraget en særlig Mand, og alle kender den elskværdige Juhl, der tidlig og sent med sin Pibe i Munden trofast staar paa Vagt i eller udenfor sit lille Hus og altid sørger for, at Folk ikke kommer til at vente længere end højest nødvendigt for at komme over Linien. Vandpumperens Arbejde er naturligvis længe blevet besørget ved Motorkraft.

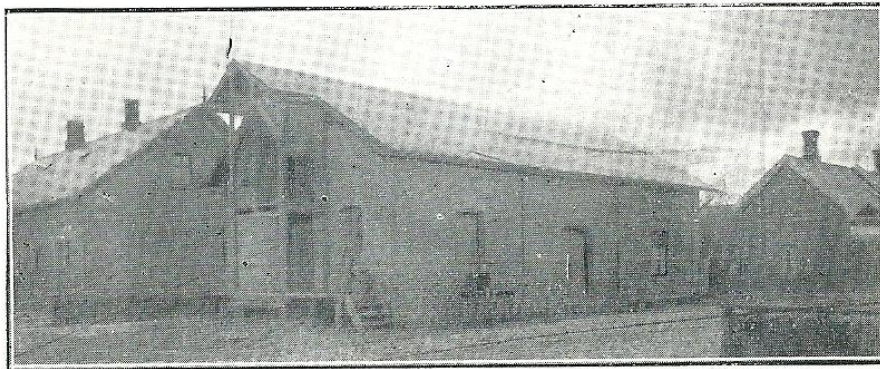
Gørding Jernbanestation.

I gamle Dage havde Folk her paa Egnen selv Forpligtelse til at afhente deres Post i Ribe, og gennem mange Aar hentede en Kone ved Navn Karen Sloth den hver Lørdag paa en Trillebør. Senere gik Arbejdet over til en Mand, som hed Jep Svendsen, og nu blev Posten hentet to Gange om Ugen; først ved Banens Aabning blev der daglig Postgang med 2 Postbude. Nu vandrer daglig 7 Postbude ud fra Gørding St. For 20 Aar siden indløb ca. 24000 Breve aarlig, i 1915 var Tallet ca. 103000.

Samtidig med Banens Aabning lagde J. Bolding en Filial af Bykroen op til Stationen, og de to Beværtninger

dreves en Tid i Fællesskab; men derefter blev Stationskroen lejet ud til forskellige, indtil Wentzel Severinsen, en Broder til E. Severinsen, Gørdinglund, købte den i 1881 og drev den til sin Død 1894. Enken vedblev Forretningen, til hun 8 Aar senere ogsaa afgik ved Døden, hvorefter den gik over til Datteren og Svigersønnen Knud Hansen, der senere atter afhændede den til N. Berg for selv at overtage et Bageri, som han havde anlagt i den Ejendom, hvor Knud Rasmussen endnu driver Forretningen. Nogle Aar efter gik Kroen over til Fabrikant Cl. Sørensen, der atter afhændede den til den nuværende Ejer Chr. Christensen.

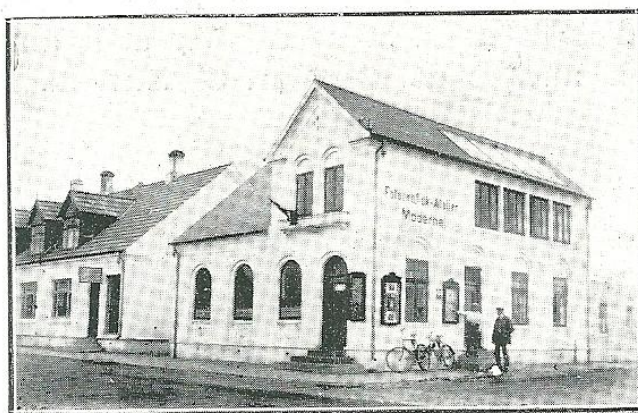

Knud Rasmussens Foderstofforretning.

Stationsbyens nuværende ældste Borger er L. Johnsen, der 1. Maj 1879 nedsatte sig som Købmand ved Gørding St. i den Ejendom, hvor Købmand Kjær nu har sin Forretning. Dengang levede ved Stationen kun 7 Familier; men Byen voksede jo, og Johansen udvidede Forretningen Gang paa Gang, byggede Pakhus og Stald og førte foruden Kolonial tillige Manufakturvarer. Senere lejedes denne sidste Afdeling af Johansens Kommis, Andreas Christensen, og flyttedes over Syd for Banen. Huset brændte imidlertid 26. Marts 1892, hvorefter den nuværende Bygning, der ejes af Knud Rasmussen, blev opført. Senere flyttede Andreas Christensen Forretningen lidt længere mod Nord og

drev Gørding „ældste og største“ Manufakturforretning, til den i 1914 gik over til Helm Eriksen.

L. Johnsen har opført adskillige andre af Stationsbyens Huse, bl. a. Lægeboligen, der først beboedes af Forstander Jensen, og Johnsen har sikkert allerede ved Opførelsen haft den Tanke at faa en Læge til Byen og skaffe ham en passende Bolig. Da derfor en Dag Sogneraadsformand Jes Andersen, Bøel, i Johnsens Butik

J. J. Akselsens Fot. Atelier.

sagde: „Mon vi ikke kunde faa en Læge hertil“? var det lige efter Johnsens Hoved. Et Møde blev afholdt i Gørding St. Skole om Sagen; Beboerne søgte en Læge, som de garanterede en Indkomst paa mindst 2500 Kr., og i Oktober 1896 begyndte Læge Møller, nu Brørup, en Praksis her i Byen.

10. Juli 1899 overtog Læge J. Jensen Dr. Møllers Praksis, og med denne Mand kom en betydelig Kraft til Gørding St. Der er vel intet Navn her, der har staaet Kamp om, som Læge Jensens; men alle — saavel Meningsfæller som Modstandere — er enige om at anerkende hans Dygtighed og store Energi, som han har udfoldet baade som Medlem af Sogneraadet 1909—13 og af Amdsraadet siden 1910, saavel som paa mange andre Felter.

Det første større Arbejde, han kastede sig ind i, var Arbejdet for et Apotek; han søgte og fandt Støtte i Kredens Folketingsmand Jens Busk. Der samledes Underskrifter her i Sognet, i Jernved, i Vejrup og Aastrup, ja selv fra Faaborg og Agerbæk kom der — takket være bl. a. L. Johnsen — Underskrifter paa det Andragende, der blev sendt ind til Justitsministeriet, og hvoraf Resultatet blev, at M. Holst i 1903 fik Bevilling paa at drive Apotek her. Bygningen opførtes 1904. Senere blev til Gørding Apotek knyttet et Hjælpeapotek i Bramminge, og begge dreves af M. Holst, til denne i Sommeren 1915 blev forflyttet til Horsens. Bramminge Apotek blev saa udskilt og fik sin selvstændige Apoteker ligesom Gørding. I Efteraaret 1915 overtoges Apoteket her af V. J. Jensen fra København.

Skolevæsenet har ogsaa hele Tiden haft Læge Jensens udelte Interesse, og det er næppe for meget sagt, at den nuværende Skoleordning med den store Central-skole, og hvad dertil hører, for største Delen er hans Værk.

Chr. Thorsteds Maskinforretning.

Foruden Afholdsforeningen er Borger- og Haandværkerforeningen Faktorer, der har spillet og endnu spiller en stor Rolle ved Gørding St. De har været med i Arbejdet for Apoteket, for Forbedring af Byens

Kloakering, Postvæsen o. m. a. Igennem mange Aar arbejdede Borgerforeningen for Ansættelse af en Dyrlæge, og Sagen gik jo da ogsaa i Orden i Marts 1911, da Dyrlæge Wallem flyttede hertil fra Karise, og denne har i de faa Aar oparbejdet en stor Praksis.

Forretningslivets Centrum ved Gørding Station er Tømmerhandelen, der fra en ringe og beskedne Begyndelse efterhaanden er bleven en særdeles stor og omfattende Virksomhed.

Forretningens Grundlægger Laust Nielsen var i en lang Aarrække Gaardskarl paa P. Lauritzens Tømmerlager i Ribe, og Lauritzen vilde nødig været af med den solide Mand, da han i Aaret 1877, 42 Aar gammel,

Laust Nielsen.

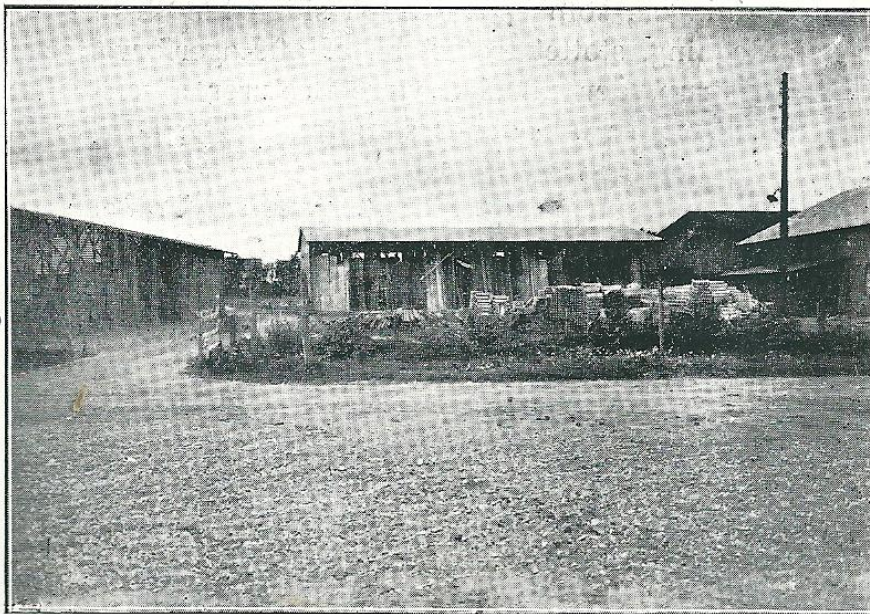
Chr. Nielsen
Tømmerhandler.

i et Træskur begyndte sin Virksomhed ved Gørding St. De første Maaneder derefter boede Familien stadig i Ribe, og Nielsen var glad, naar han kunde komme hjem at fortælle, at han havde solgt et halvt Læs Tømmer. Men snart drog Familien hertil; først tog den Bopæl i lejet Lejlighed, men 1878 opførtes et Stuehus, hvor Maskinforretningen nu ligger, og Forretningen vandt snart baade i Forretnings- og Kundekredse Ry for sine solide og reelle Principper, og da L. Nielsen døde 1892, førte Forretningen foruden Tømmer tillige Korn- og Kunstgødning. Med L. Nielsens Brodersøn Johs. Nielsen som Bestyrer førtes Forretningen videre for Enkens

Gørding Trælasthandel
(Chr. Nielsen).

Gørding Trælasthandel
(Chr. Nielsen).

Regning, og særlig i hans Tid var der stor Fremgang; Omsætningen steg omtrent til det 10dobbelte.

1904 byggedes Isenkramforretningen, og nu overtog Johs. Nielsen denne, og L. Nielsens Søn Chr. Nielsen bestyrede derefter Tømmerhandelen i 5 Aar. Da byggedes den nuværende Hjørnebygning med Maskinhandel, som til Chef fik en anden af L. Nielsens Sønner Jens Nielsen. Samme Aar trak Enkefru Nielsen sig helt ud

Johs. Nielsen
Isenkrammer.

Jens Nielsen
Maskinhandler.

af Forretningen, som Chr. Nielsen siden har drevet for egen Regning, støttet trofast bl. a. af Lagerforvalteren Chr. Fogstrup, der nu skal være Bestyrer af en Filial i Agerbæk, som skal aabnes sammen med Bramminge-Funder Banen.

I den opblomstrende Stationsby blev Trangen til hjemlige Pengeinstitutter snart følelig. Ribe Landbo-sparekasse paatænkte en Tid at lægge en Filial her, og et Møde blev afholdt for at skaffe Tillidsmænd her i Sognet. Paa dette Møde drøftedes imidlertid ogsaa Tan-ken om en selvstændig Sparekasse, og derfor var der stor Stemning. Om Gørding og Omegns Sparekasse beretter Ribe Folkeblad i Anledning af 25aars Jubilæet 1912 følgende: Sparekassen oprettedes paa et Møde i Gørding Skole 12. Februar 1887 efter Indbydelse af da-værende Sogneraadformand Jes Andersen, Bøel, Kbmd., L. Johnsen, E. Severinsen, Gørdinglund, Jørgen Johan-sen, Heslund og N. Lauridsen, Ajke. Paa Mødet valgtes

til Formand E. Severinsen og til Bogholder og Kasserer P. A. Bendixen, en Mand, hvis Slægt gennem mange Led har været bekendt for Mekanikersnille. (Se „Fra Ribe Amt“ Aargang 1905). Endvidere tegnede paa Mødet eller i de nærmest følgende Dage 64 i Sognet boende Mænd sig som Garanter for et Beløb af 10,400 Kr. Derefter udarbejdedes Vedtægten, og Kassen begyndte sin Virksomhed fra April 1887.

I 1893 trak Bendixen sig tilbage, og Lærer M. Nielsen blev valgt til Bogholder og Kasserer og varetog med stor Samvittighedsfuldhed dette Hverv til Aaret 1911, da han var bleven Leder af den store Centralskole og derfor trak sig tilbage, medens han dog vedblev at være Medlem af Bestyrelsen. Siden den Tid har Søren Mølggaard været Kasserer og Regnskabsfører. Da E. Severinsen i 1901 trak sig tilbage som Formand valgtes,

Knud Rasmussen
Kornhandler.

Chr. Thorsted
Møllebygger.

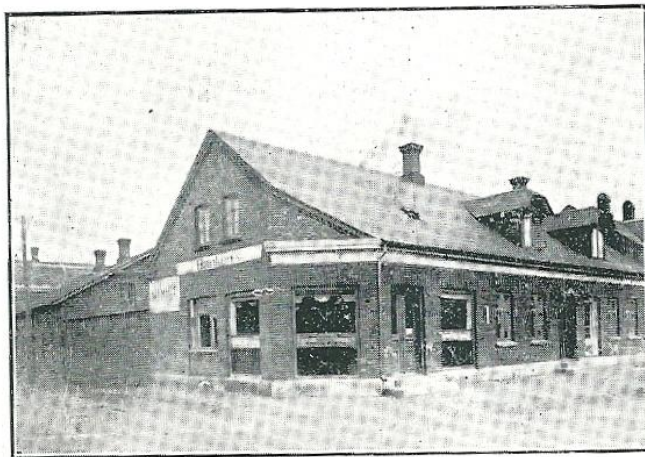

M. Jørgensen
Forretningsbestyrer.

Jepsen Schrøder, Tange, til han 1912 afløstes af Fabrikant Cl. Sørensen, ved hvis Død 1913 den nuværende Formand P. Chr. Pedersen, Lourup, blev valgt.

Ved Borgerforeningens Generalforsamling i Novbr. 1912 foreslog Knud Hansen, Gørding St., at oprette en Bank i Gørding, og man vedtog at søge Sagen fremmet ved Tegning af en Aktiekapital paa 75—100,000 Kr. Det lykkedes imidlertid kun at naa 55000 Kr., og da

Vejen Bank nu lagde en Filial i Gørding, faldt Tanken om en selvstændig Bank til Jorden. Det nedsatte Udvalg henvendte sig derefter til Bramminge Bank, der ogsaa anlagde en Filial herhen, hvilken senere er blevet bestyret af Knud Hansen som Tillidsmand sammen med Direktør Tobiassen fra Bramminge.

Gørding Bank.

Disse Pengeinstitutter har bidraget stærkt til at fremme Omsætningen og Forretningslivet ved Gørding St. Skolevæsenet har naturligvis her som andre Steder udviklet sig stærkt. Degneembedet i Gørding besørgetes for Aarhundreder tilbage af Løbedegne fra Latinskolen i Ribe. Senere kom faste Degne med Bolig i Nørre Gørding ved Kirken. Af saadanne kendes Jes Thomsen, kaldet 1649, Pouel Bredstrup omkring 1670, Anders Eriksen, død 1716, Frederik Hansen, død 1757, P. O. A. Rose, død 1801, Kristen Kastrup, død 1807, Simon Kristensen, der, som tidligere nævnt, druknede i Aaen i Aaret 1827.

Der var endnu paa den Tid kun den ene Skole for hele Sognet, og ved Sommertid søgte alle Børn denne, d. v. s., de større gik saa godt som aldrig i Skole i Sommertiden. Ved Vintertid lejedes en Stue i Lourup, Ildsted og Tange, hvor en eller anden saa gav lidt

Undervisning i Religion, Læsning, Skrivning og Regning. At Ordningen ikke var meget bevendt, fremgaar af, at Biskop Balslev saa sent som i 1863 taler om den „slette Skolegang“ i Biskolerne, hvilken har været „kendelig“ navnlig „med Hensyn til Boglæsning“ som han finder utilfredsstillende, i det hele kaldes Skolernes Standpunkt „nogenlunde tilfredsstillende“, en Bemærkning, der i Biskoppens Mund sikkert ikke er en Ros. Ved Hovedskolen virkede paa den Tid Lærer J. Petersen, som Befolkningen var rigtig godt tilfreds med, det samme maa siges om han Eftermand, Nordslesvigeren S. Chr. Møller. I hans Tid fik Skolen to Skolestuer, og der blev ansat en Vinterlærerinde. Biskoleinstitutionen holdt sig stadig i Lourup, Ilsted og Starup, hvilken sidste var traadt i Stedet for Tange, og Lærer Møller, som tillige var Kirkesanger, holdt om Sommeren Skole

Gørding Skole.

2 Dage ugentlig i Gørding og 1 Dag i hver af Skolerne Lourup, Starrup og Ilsted. I de sidstnævnte Skoler var der saa om Vinteren en ueksamineret Vinterlærer, i Lourup tillige en Lærerinde. 1885 døde Lærer Møller i Gørding, og Embedet stod ledigt ca. $\frac{3}{4}$ Aar, hvorefter Lærer R. Nielsen blev kaldet til Lærer og Kirkesanger. I denne Tid oprettedes Embederne i Lourup og Fladsbjerg. Til Lourup kaldedes fra 1. Maj 1886 Lærer H.

Ebbesen og til Fladsbjerg fra 1. September Lærer M. Nielsen. Læreren i Lourup skulde om Sommeren undervise 3 Dage om Ugen i Starrup Biskole, og Læreren i Fladsbjerg paa samme Maade 3 Dage i Ilsted. 1895 solgtes Fladsbjerg Skole, og i Stedet for denne byggedes en ny Skole med 3 Klasseværelser ved Gørding

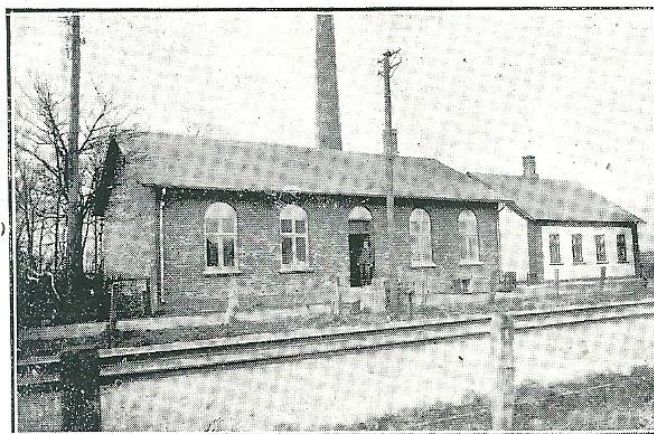

H. Ebbesen
Lærer.

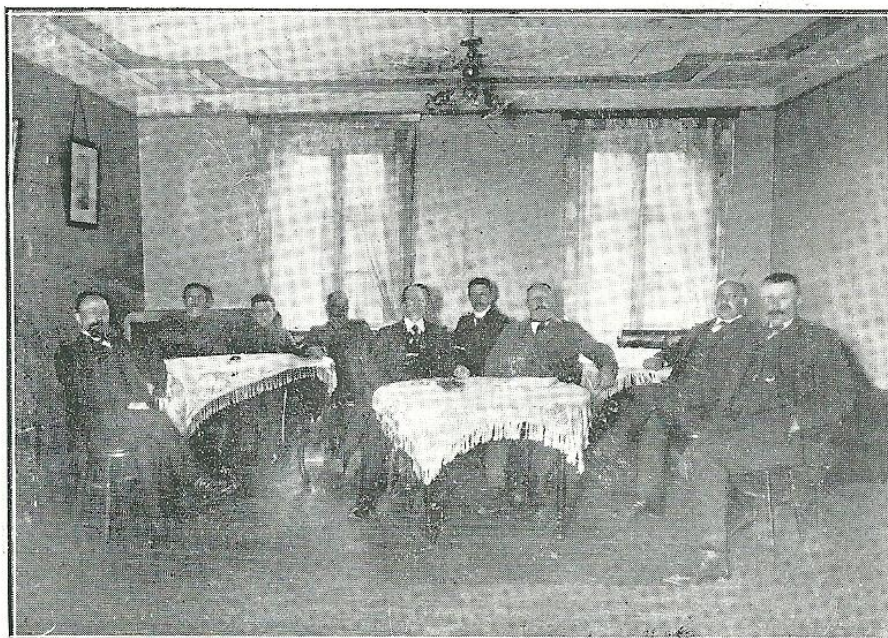
H. M. Lorentzen
Førstelærer.

Station, hvor der nu var det største Børnetal. Samme Aar byggedes ogsaa en ny Skole i Ilsted, og Embedet blev Aaret efter omdannet til fast Embede. Samme Aar — 1. Jan. 1896 — blev Lærer Ebbesen forflyttet til Stenderup, og Starrup Biskole lagdes nu ind under Stationsskolen, og Andenlæreren, der maatte nu overtage

Gørding Elektricitetsværk
(Bestyrer N. E. Kou).

Skolegerningen de 3 Dage om Ugen i Starrup. Senere er opført en ny Skole i Starrup lidt Nord for den gamle Plads, og et fast Embede er oprettet, saa nu er „Løbedegnevirkensomheden“ i Gørding Sogn „en Saga blot“. Endnu tales der dog ofte om de „gamle“ Tider, der jo ikke ligger ret langt tilbage, og de gamle Lærere, bl. a. om en Vinterlærer fra Starrup, der om Sommeren var „Tækkemand“ og om Vinteren „Skuelmøjster“ i omtrent 30 Aar. Om han var lige god til begge Dele, kan der være delte Meninger om; men han var i hvert Fald en meget dygtig Tækkemand.

Gørding Sogneraad.

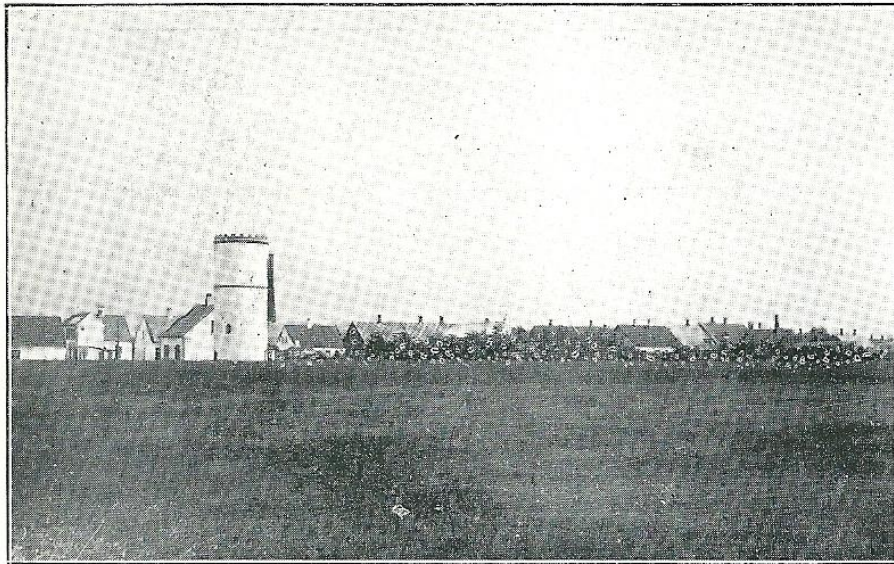
Skolen har nu 11 Klasser med ca. 270 Børn. To af Klasserne er Realklasser, fra hvilken Børn er i Stand til paa $1\frac{1}{4}$ Aar at tage alm. Forberedelseseksamen fra Vejen Realskole.

I kommunal Henseende har Gørding lige til de seneste Aar været sammen med Vejrup; men da Interesserne i Gørding Sogn med den forholdsvis store Stationsby og i Vejrup, det rene Landsogn, efterhaanden

blev ret forskellige, enedes man i Aaret 1908 om at foretage en Deling. Sognene har nu hver sit Sogneraad, men udgør endnu eet Pastorat.

Af moderne Virksomheder findes ved Gørding St. nu baade Elektricitets- og Vandværk. I Aaret 1905 holdt Ingeniør Bjerre, Askov, Foredrag om Brugen af Elektricitet, og derefter vedtoges det at forsøge at faa anlagt et Værk i Gørding. Et selvstændigt Værk med Damp som Drivkraft byggedes i 1906. Det gik dog kun i faa Aar, da Driften var for dyr, og der kom saa en

Gørding Vandværk.

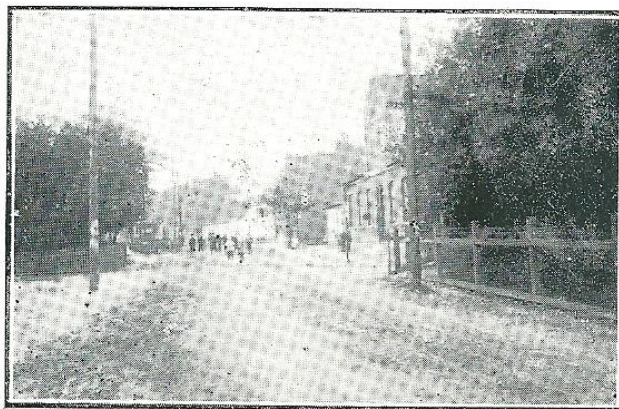
Ordning i Stand med Møller L. M. Lauridsen, der som tidligere nævnt nu producerer Elektriciteten ved Vandkraft.

1912 toges fat paa at faa et Vandværk; et Udvalg blev nedsat til at arbejde for Sagen, der blev til Virkelighed Aaret efter, saa fra 1. Juni 1913 har Stationsbyen haft Vand fra eget Vandværk.

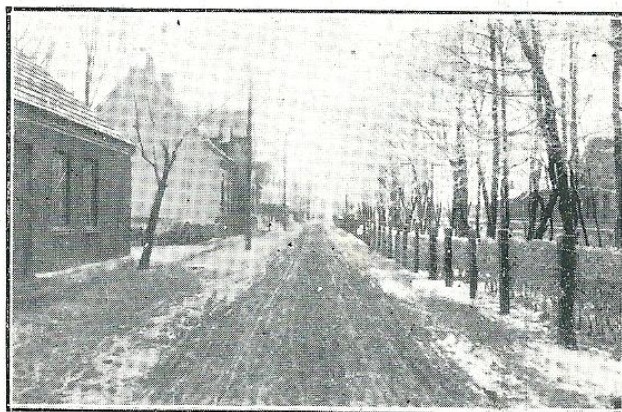
Som det fremgaar af denne Skildring, er Gørding som de fleste andre Byer, der ved Staalskinner er sat i nærmere Forbindelse med Omverdenen, gaaet mægtigt

frem. Hvad Fremtiden bringer i sit Skød, ved ingen, men enhver god Gørdingboer haaber paa, at Ungdommen vil tage fat, naar de gamle slipper, saa det altid maatte kunde siges, at

„for de gamle, som faldt,
er der ny overalt,
der vil møde hver Gang, der bliver kaldt“.

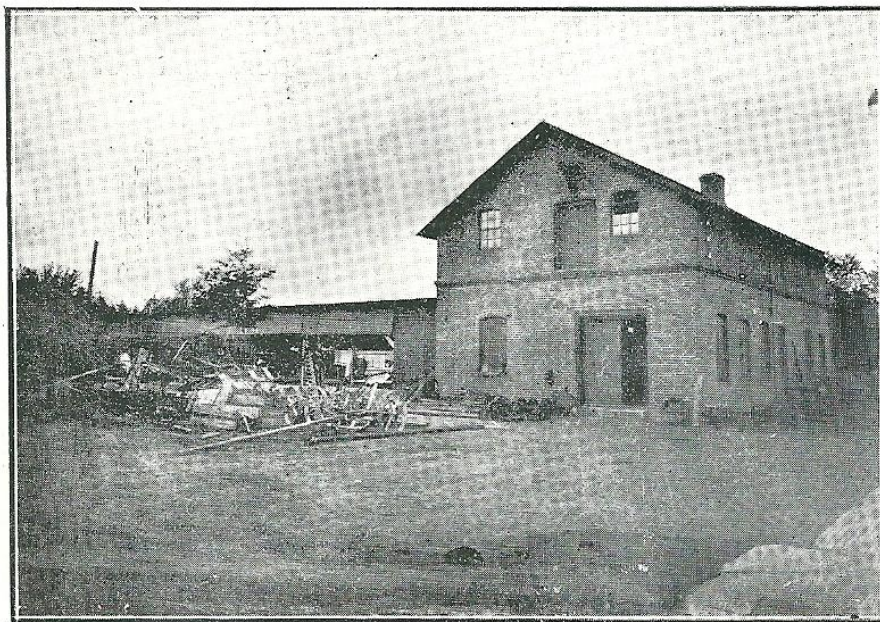

Gørding set fra Syd.

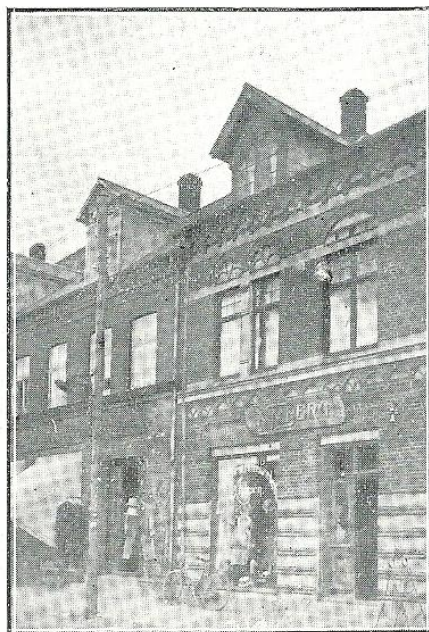

Søndergade i Gørding.

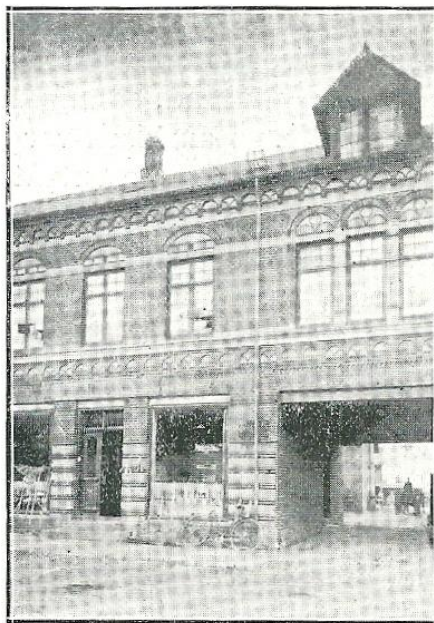
Jens Nielsens Maskinforretning.

N. N. Bergs Manufakturforretning.

Johs. Nielsens Isenkram- & Støbegodsforretning.

Gørding & Omegns Brugsforening
(Bestyrer M. Jørgensen).

KENDTE NAVNE OG DATOER.

Tømmerhandler Laust Nielsen, f. 1834 i Vilslev, † i Gørding 1892. Laust Nielsen tjente i 20 Aar hos Tømmerhandler Lauritzen i Ribe, grundlagde 1877 i Gørding en Trælastforretning under smaa og beskedne Forhold, — men fremad gik det dog, og efter hans Død i 1892 blev nuværende Isenkræmmer Johs. Nielsen Bestyrer af Forretningen og under hans Ledelse steg Forretningens Omsætning saa stærkt, at den blev en af de største i Sydvestjylland; — nu drives Forretningen af Grundlæggerens Søn Tømmerhandler Chr. Nielsen.

I. P. Hansen, Gaardejer, f. 1833 i Lundgaard ved Brørup, † 1913, overtog 1875 Gørding Mølle, som han opbyggede og drev til 1898, hvorefter Sønnen L. M. Lauridsen overtog den. Hansen var i mange Aar Medlem af Sogneraadet og Ejer af Gørding Sogns Mejeri. — Veteran fra 1864.

Gaard- og Møllejer L. M. Lauridsen, f. 1865 i Gørding Mølle; fik sin Uddannelse i Brøns Mølle, senere paa Ladelund Landbrugsskole i 2 halve Aar, overtog 1898 sin Fødegaard, hvor der foruden Landbrug drives Elektricitetsværk ved Vandkraft, som forsyner Byen med Strøm, tilligemed Mølle. Lauridsen var i fem Aar Medlem af Sogneraadet og er Repræsentant for den vest- og sønderjyske Kreditforening.

Kornhandler & Bagermester Knud Rasmussen, f. 1872 i Nr. Lyndelse, uddannet paa Skræppenborg og Hammerum Mølle og Odense Handelsskole; forpagtede Gørding Mølle fra 1900—09, overtog Foderstofforretningen og Bageriet ved Stationen, som nu er i stadig Fremgang.

Tømmerhandler Chr. Nielsen, f. 1880 i Gørding; modtog sin Uddannelse paa Haslev Højskole og Grüners Handelsakademi, København. Er Medlem af Bestyrelsen for Kirkelig Forening for den indre Mission i Danmark og Medlem af Skolekommissionen og Menighedsraadet for Gørding.

Johs. Nielsen, Isenkræmmer, f. 1869 i Limstrup (Sønderjylland), kom 1885 i Lære hos sin Farbroder Tømmerhandler L. Nielsen, Gørding, og fra 1892—1904 var han Bestyrer af dennes Trælastforretning og fra 1904—09 ledet sammes Isenkramforretning og overtog for egen Regning denne 1909. — Trælastforretningens store Opsving skyldes Niensens dygtige Ledelse og Energi.

Chr. Thorsted, Møllebygger & Maskinhandler, f. 1887 i Gjurup (Thy), udlært hos Møllebygger N. K. Nielsen, Ylby. Etableret 1911 under ganske smaa Forhold og uden Kapital, har nu selv bygget sin Ejendom, og alle Maskiner drives ved elektrisk Kraft og beskæftiger 5 Mand, et pænt Resultat naaet paa 5 Aar. Medlem af Bestyrelsen i Borgerforeningen, Gørding Afholdsforening og Vandværket samt Venstreforeningen.

Clemmen Sørensen, Fabrikant, f. 1859 i Hesselknud pr. Gørding † 1913; var oprindelig Smed, indtil han overtog Gørding Klædevarefabrik, som i Aarenes Løb blev oparbejdet til en betydelig Virksomhed, ligesom han tog stærkt Del i det offentlige Liv, var bl. a. Formand for Skytte-, Borger- og Venstreforeningen, samt i Bestyrelsen for Gørding Sparekasse. Fabrikken fortsættes nu af Sønnen Axel Sørensen.

Forretningsbestyrer M. Jørgensen, f. 1886 i Stouby, lært Handelen hos S. C. Sørensen, Gramrode, og blev i 1914 Bestyrer af Gørding Brugsforening.

J. J. Akselsen, Fotograf, etabl. 1910 i Gørding. Samtlige Billeder til Bogen om Gørding er udgaaet fra Fotograf Akselsens Atelier.

H. M. Lorentzen, Førstelærer, f. 1879 i Ø. Snede, Vejle Amt, dimitteret fra Jelling Seminarium 1900.

H. Ebbesen, Lærer, f. 1859 i Kalslund, Ribe Amt, dimitteret fra Gedved 1884, Lærer i Lourup 1886—96.